

ÁRANGURSSTJÓRNUNARSAMNINGUR

milli mennta- og menningarmálaráðuneytis og
Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum

1. Tilgangur

Með samningi þessum er kveðið á um gagnkvæmar skyldur mennta- og menningarmálaráðuneytis og Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, við útfærslu á lögbundnu hlutverki stofnunarinnar. Tilgangurinn er að festa í sessi ákveðið samskiptaferli og upplýsingamiðlun á milli ráðuneytisins og stofnunarinnar ásamt því að leggja grunn að áætlanagerð og mati á árangri af starfsemi hennar.

Samkomulagið breytir ekki lögbundnum skyldum stofnunarinnar og heimildum ráðherra.

2. Hlutverk

Stofnun Árna Magnússonar er ríkisstofnun undir yfirstjórn mennta- og menningarmálaráðuneytis. Stofnunin starfar eftir lögum nr. 40/2006 um Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum, með síðari breytingum og reglugerð nr. 861/2008. Hlutverk Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum er að vinna að rannsóknum í íslenskum fræðum og skyldum fræðigreinum, einkum á sviði íslenskrar tungu og bókmennta, að miðla þekkingu á þeim fræðum og varðveita og efla þau söfn sem henni eru falin eða hún á.

Helstu verkefni Stofnunar Árna Magnússonar samkvæmt lögum eru að:

- afla frumgagna á fræðasviði sínu og varðveita þau, safna þjóðfræðum og heimildum um íslenskan orða- og nafnaforða og gera þessi gögn aðgengileg fyrir fræðimenn og almenning;
- rannsaka handrit, þjóðfræðasöfn og aðrar heimildir um íslenska tungu, bókmenntir og sögu, sinna orðfræði- og nafnfræðirannsóknum og verkefnum á sviði tungutækni;
- stuðla að aukinni þekkingu á íslenskri tungu, eflingu hennar og varðveislu í ræðu og riti og veita ráðgjöf og leiðbeiningar um málfarsleg efni á fræðilegum grundvelli, þar á meðal um íðorð og nýyrði;
- efla samstarf á fræðasviðum stofnunarinnar á innlendum og erlendum vettvangi og auka þekkingu á íslenskum fræðum meðal almennings og í alþjóðlegu fræðasamfélagi og taka þátt í samstarfi um kennslu í íslensku og íslenskum fræðum erlendis;
- gefa út fræðirit, texta eftir handritum, þjóðfræðaeftirrit og orða- og nafnabækur.

3. Markmið og áherslur

Í viðauka við samning þennan er gerð ítarleg grein fyrir stefnu, markmiðum og áherslum Stofnunar Árna Magnússonar. Fyrir 1. apríl 2013 skal lokið skilgreiningu mælikvarða til að mæla árangur stofnunarinnar á grundvelli fyrirliggjandi stefnu og markmiða. Viðauki samnings þessa er til umræðu og endurskoðunar á reglubundnum fundum samningsaðila, samanber kafla 5.

Megináherslur í starfi Stofnunar Árna Magnússonar eru m.a. eftirfarandi:

- Að vinna að rannsóknum og miðlun á starfssviði sínu í samstarfi við Háskóla Íslands og aðrar háskólastofnanir; við rannsókn- og menningarstofnanir, fræðasetur og söfn um allt land; fyrirtæki á sviði útgáfu, upplýsingatækni, afþreyingar, ferðaþjónustu og menningarmiðlunar; við alþjóðlegar systurstofnanir og háskóla þar sem íslensk fræði eru kennd. En síðast en ekki síst að vera í öflugum samstarfi við almenning í landinu.
- Að afla íslenskra handrita og annarra frumgagna eftir því sem kostur er og vinna að söfnun, skráningu og varðveislu þjóðfræðaeftirrita.

- Að vinna að örnefna- og orðasöfnun.
- Að vinna að málfarsráðgjöf m.a. með útgáfu leiðbeiningaefnis, styrkingu íðorðasafns með fræðilegri ráðgjöf til orðanefnda og annarra sem til hennar leita.
- Að halda úti öflugri heimasíðu sem veitir aðgang að gagnasöfnum hennar, orðabókargrunnum, íðorðabanka, örnefna- og þjóðfræðagrunnum, stafrænum handritamyndum og margvíslegum efnisskrám og lykllum.
- Að vera skrifstofa Íslenskrar málnefndar og hafa náíð samstarf við hana um mótun opinberrar íslenskrar málstefnu.
- Að vera skrifstofa Málnefndar um íslenskt táknmál og skrifstofa Örnefnanefndar.
- Að annast stuðning við kennslu í íslensku við erlenda háskóla, samkvæmt samningi við mennta- og menningarmálaráðuneytið, og umsýslu styrkja mennta- og menningarmálaráðuneytis til erlendra stúðenta til íslenskunáms við Háskóla Íslands.
- Að leitast við að styðja við menntun stúðenta í greinum sem fást við íslensk fræði og efla rannsóknir og kynningu á íslenskum fræðum innan lands og í alþjóðlegu fræðasamfélagi.

4. Gagnkvæmar skyldur

Ábyrgð og skyldur Stofnunar Árna Magnússonar

Stofnun Árna Magnússonar skal annast þau verkefni sem stofnuninni eru falin skv. lögum og reglugerðum. Forstöðumaður er tengiliður gagnvart ráðuneyti og ábyrgðaraðili samkomulags þessa.

Í samræmi við áherslur og markmið um árangursstjórnun skal Stofnun Árna Magnússonar leggja fram langtímaáætlun til 5 ára, fyrir 1. júlí 2013, þar sem fram kemur hvernig stofnunin hyggst vinna að markmiðum sínum.

Fjármálastjórn Stofnunar Árna Magnússonar skal vera í samræmi við reglugerð nr. 1061/2004 um framkvæmd fjárlaga og ábyrgð á fjárreiðum ríkisstofnana í A-hluta, svo og ákvæði laga nr. 88/1997 um fjárreiður ríkisins.

Stofnun Árna Magnússonar mun fyrir 30. nóvember leggja fram ársáætlun fyrir komandi ár samanber ákvæði 8. gr. reglugerðar nr. 1061/2004 um framkvæmd fjárlaga, sem innihaldi bæði rekstraráætlun, verkefnaáætlun og tiltekin markmið og mælikvarða innan ársins á grundvelli langtímaáætlunar.

Stofnun Árna Magnússonar skuldbindur sig til að haga rekstri sínum þannig að útgjöld séu innan fjárheimilda og fjármunir séu nýttir á árangursríkan hátt.

Stofnun Árna Magnússonar skal fyrir lok janúar ár hvert skila til ráðuneytisins niðurstöðu verkefnaáætlunar liðins árs þar sem m.a. kemur fram hvernig stofnunni gekk að ná þeim markmiðum sem sett voru fyrir undangengið ár.

Tryggir reglubundna kynningu innan stofnunar á stöðu samkomulags þessa

Stofnun Árna Magnússonar vinnur að jafnri stöðu kynjanna í starfi sínu.

Ábyrgð og skyldur mennta- og menningarmálaráðuneytis

Skilar fjárlagatillögum til fjármálaráðuneytis og annast samskipti við Alþingi vegna fjárlagagerðar. Við tillögugerðina mun ráðuneytið beita sér fyrir því að fjárveitingar verði í samræmi við áherslur og markmið í samkomulagi þessu og að sértekjur stofnunarinnar hafi ekki áhrif á framlag ríkissjóðs.

Vekur athygli stofnunarinnar á laga- og reglugerðarbreytingum er varða starfssvið hennar og kunna að hafa áhrif á framkvæmd þeirra verkefna sem samningurinn nær til.

Ráðuneytið leggur mat á árangur Stofnunar Árna Magnússonar við framkvæmd þeirra verkefna sem samningur þessi kveður á um. Mat þetta skal liggja fyrir eigi síðar en mánuði eftir að stofnunin hefur skilað inn gögnum fyrir undangengið ár.

Boðar fasta fundi, ritar fundargerðir og vinnur úr árlegum fundum í samráði við stofnunina, m.a. endurskoðun samkomulags þessa, sé talið tilefni til.

Tilnefnir tengilið/umsjónarmann þessa samkomulags gagnvart stofnuninni.

Ráðuneytið skal taka afstöðu til þeirra markmiða, forgangsröðunar og mælikvarða sem fram koma í langtímaáætlun stofnunarinnar, innan eins mánaðar frá því áætlunin er lögð fram.

Stefnt skal að því að halda árlegan fund ráðuneytisins með forstöðumanni Stofnunar Árna Magnússonar um málefni sem varða hann sérstaklega.

5. Reglulegir fundir

Fulltrúar ráðuneytisins og stofnunarinnar halda fund tvisvar á ári til að ræða samning þennan, málefni stofnunarinnar og samskipti sín á milli.

Míða skal við að fyrri fundur verði í febrúar - mars og að fastir liðir verði:

- Starfsemi stofnunarinnar og árangur á liðnu ári.
- Ársskýrsla stofnunarinnar fyrir liðið ár um samanburð á útgjöldum og fjárheimildum og samanburður á markmiðum ársins og útkomu.
- Staða mála í samanburði við starfs- og fjárhagsáætlun fyrir yfirstandandi ár.
- Endurskoðun viðauka samnings þessa, sérstaklega áherslur, markmið og árangursmælikvarðar.
- Önnur mikilvæg mál.

Míðað skal við að seinni fundur verði í nóvember og að fastir liðir verði:

- Horfur um afkomu á yfirstandandi ári.
- Forsendur fjárlaga og rekstraráætlun fyrir komandi fjárlagaár.

6. Gildistími og endurskoðun samnings

Samningur þessi gildir frá undirritun. Hvor aðili um sig getur óskað eftir að einstök ákvæði samningsins eða samningurinn í heild sinni verði tekinn til endurskoðunar, enda séu færð fyrir því efnisleg rök. Endurskoðun skal þá hefjast svo fljótt sem verða má.

Reykjavík, 18. desember 2012

Forstöðumaður Stofnunar
Árna Magnússonar
Guðrún Nordal

Mennta- og menningarmálaráðgjafi
Katrín Jakobsdóttir

Viðauki við árangurstjórnarssamning Stofnunar Árna Magnússonar í íslenskum fræðum.

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum hóf starfsemi 1. sept. 2006 og tók þá við hlutverki fimm stofnana: Íslenskrar málstöðvar, Orðabókar Háskólans, Stofnunar Árna Magnússonar á Íslandi, Stofnunar Sigurðar Nordals og Örnefnastofnunar Íslands. Meginhlutverk stofnunarinnar eru: að afla frumgagna um íslenska menningu – handrit, skjöl, orða- og nafnasöfn og þjóðfræðasöfn – varðveita þau og skrá; að vinna að rannsóknum á íslenskum fræðum, tungu, bókmenntum og sögu; að miðla þekkingu á viðfangsefnum sínum til almennings og fræðasamfélags með ráðgjöf, kennslu, opnum gagnagrunnum og birtu efni og að efla samstarf stofnana á fræðasviði sínu utan lands og innan.

Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum fékk ríkulegan arf frá þeim stofnunum sem hún leysti af hólmi. Hún er öflug varðveislu-, rannsóknar- og þjónustustofnun með góðan orðstír heima og erlendis vegna einstæðra rannsóknargagna, öflugrar og vandaðrar rannsóknarstarfsemi og góðrar rannsóknaraðstöðu, einnig vegna fjölbættrar og góðrar þjónustu. Starfslið er vel þjálfað og samhent og starfsandi góður. Öflugt bókasafn með góð fjárráð er stofnuninni og rannsóknarumhverfinu mikilvæg stöð.

Stefna, markmið og áherslur Stofnunar Árna Magnússonar

Þjónusta

Heimasíða

Heimasíða stofnunarinnar opnar aðgang að gagnasöfnum hennar, orðabókargrunnum, íðorðabanka, örnefna- og þjóðfræðagrunnum, stafrænum handritamyndum og margvíslegum efnisskrám og lykllum. Gagnagrunnar þar sem almenningur getur leitað upplýsinga verða eflir, en jafnframt mun stofnunin áfram svara fyrirspurnum og gefa út fræðsluefni handa almenningsi. Sýningarhald er snar þáttur í kynningarstarfi stofnunarinnar og verður eflt í nýju húsnæði. Stefnt er að því að kynna vel starf stofnunarinnar og viðburði á hennar vegum, jafnframt því sem skipulega verður að því unnið að tryggja orðstír hennar og ímynd.

Málrækt

Víðtækt málræktarstarf fer fram á vegum stofnunarinnar og unnið er að ýmsum hagnýtum verkefnum í því sambandi. Málfráðgjöf til almennings stendur á gömlum merg og felst m.a. í svörum við beinum fyrirspurnum. Aukin áhersla er lögð á gerð leiðbeiningaefnis sem komið er fyrir á vefsíðu stofnunarinnar og samning sérstakrar handbókar um málnotkun er hafin. Þá hefur stofnunin með höndum gerð og útgáfu íslenskrar stafsetningarorðabókar, og verður unnið að endurskoðun hennar. Stofnunin hefur einnig það hlutverk að styrkja íslenskt íðorðastarf með fræðilegri ráðgjöf til orðanefnda og annarra sem til hennar leita og með því að reka sérstakan íðorðabanka með umfangsmiklu safni íslenskra íðorða á fjölmörgum fagsviðum ásamt jafnheitum þeirra á erlendum málum.

Menntun og kennsla

Stofnunin leitast við að styrkja menntun stúdenta í greinum sem fást við íslensk fræði og efla rannsóknir og kynningu á íslenskum fræðum innan lands og í alþjóðlegu fræðasamfélagi. Starfsmenn stofnunarinnar taka að sér kennslu á sínum sérsviðum, eftir því sem um semst við Háskóla Íslands og aðrar háskólastofnanir. Sérstök áhersla er lögð á leiðsögn stúdenta í rannsóknartengdu námi og þjálfun til rannsóknarstarfa. Stofnunin vinnur að því, í samstarfi við Háskóla Íslands og erlendar háskólastofnanir, að efla kennslu í íslensku sem erlendu máli innan lands og utan, bæta starfsaðstöðu og starfskjör sendikennara og styrkja fjarkennslu fyrir útlendinga í samvinnu við Háskóla Íslands. Hér er einnig horft til kennslu þeim til handa sem eiga sér íslensku sem annað mál. Kappkostað verður að nýta fjölbjóðlegar samskiptaáætlanir og samstarfssamninga með nemenda- og kennaraskiptum. Stefnt er að því að efla menntun kennara og rannsóknir á sviði máltileinkunar og menningarlausis í samvinnu við Háskóla Íslands. Stefnt er að því að þróa námsefnið Icelandair Ölinn enn frekar í samvinnu við aðila innan Háskóla Íslands og utan, auka við efni þess og gera það aðgengilegra fleiri notendahópum. Leitast verður við að styðja gerð kennslugagna sem taka tillit til aðstæðna við íslenskukennslu erlendis og taka mið af málástanburði.

Rannsóknir á orðaforða og miðlun þeirra með nýrri tækni

Rannsóknnum á íslenskum orðaforða má nú miðla á miklu fjölþættari og markvissari hátt en áður, og orðfræðileg og orðabókarleg greining og efnisflokkun miðast nú við breytilegar þarfir þeirra sem rannsóknirnar eiga erindi við, hvort sem er til fræðilegra eða hagnýtra nota. Að þessu verður hugað enn frekar á næstu árum. Íslenskur orðabókastofn og samning íslensk - skandinavísku veforðabókarinnar ISLEX er dæmi um framsækið verkefni á þessu sviði. Hin íslenski stofn verksins byggist á orða- og textasöfnum stofnunarinnar og margvíslegri orðfræðilegri greiningu á þeim efniviði, m.a. merkingarlegri flokkun orðaforðans. Sérstök áhersla er lögð á að nýta þá kosti sem vefmiðlun býður upp á, m.a. með því að skerpa hinar orðabókarlegu upplýsingar með mynd- og hljóðefni. Með ISLEX - verkefninu stuðlar stofnunin að því að auka og efla norrænt menningarsamstarf og greiða fyrir samskiptum við þær þjóðir sem í hlut eiga. Verkefnið er jafnframt gildur þáttur í skipulegri vefrænni miðlun upplýsinga um íslenskan orðaforða fyrir íslenska notendur.

Íslensk málnefnd

Stofnunin á náið samstarf við Íslenska málnefnd sem hefur með höndum mótun opinberrar íslenskrar málsstefnu og veitir henni margs konar þjónustu

Miðlun gagna.

Stofnunin vinnur markvisst að því að opna aðgang að gögnum stofnunarinnar. Takmarkið er opinn aðgangur að öllum frumgögnum.

Útgáfa.

Stofnunin mun áfram gefa út rannsóknarrit sem starfsmenn eða aðrir hafa samið og standa að öflugri útgáfu fræðilegra tímarita á fræðasviði sínu.

Stefnt er að því að halda áfram útgáfustarfsemi í hæsta alþjóðlegum gæðaflokki.

Miðlun og samstarf

Samstarf er grunnhugtak í starfi stofnunarinnar. Stofnunin er í öflugum samstarfi við Háskóla Íslands og aðrar háskólastofnanir; við rannsóknar- og menningarstofnanir, fræðasetur og söfn um allt land; fyrirtæki á sviði útgáfu, upplýsingatækni, afþreyingar, ferðaþjónustu og menningarmiðlunar; við alþjóðlegar systurstofnanir og háskóla þar sem íslensk fræði eru kennd. En síðast en ekki síst er hún í öflugum samstarfi við almenning í landinu. Stofnunin vinnur að kortlagningu innlands og alþjóðlegs samstarfs.

Aðferðir og lykilverlar

Varðveisla og miðlun gagna.

Stofnunin vinnur markvisst að því að opna aðgang að gögnum stofnunarinnar. Hluti af frumgögnum stofnunarinnar er nú þegar skráður í rafrænni mynd en stefnt er að því að rafræn skráning verði stóraukin á komandi árum og takmarkið er opinn aðgangur að öllum frumgögnum. Með hinni nýju tækni verða sjálfar frumheimildirnar, ljósmyndir af handritum, hljóðskrár, orða- og örnefnaskrár, gerðar aðgengilegar á netinu. Stefnt er að því að styrkja faglega þekkingu á upplýsingatækni innan stofnunarinnar því að umsýsla rafrænna innviða mun verða stór þáttur í starfi stofnunarinnar í framtíðinni. Um leið er mikilvægt að styrkja umsýslu handritasafnsins um leið og fjárhagur leyfir.

Stofnunin stefnir að því að afla íslenskra handrita og annarra frumgagna eftir því sem kostur er. Einnig er unnið að því að safna, skrá og varðveita þjóðfræðaeefni. Áfram verður unnið að örnefna- og orðasöfnun. Söfnun orða úr rituðu máli tengist m.a. gerð markaðrar málheildar með úrvali íslenskra texta. Áfram verður aflað vitneskju um orðafar, örnefni og önnur nöfn með beinu sambandi við heimildarmenn, m.a. gagnvirku netsambandi.

Útgáfa.

Stefnt er að því að halda áfram öflugum textarannsóknnum og útgáfustarfsemi í hæsta alþjóðlegum gæðaflokki. Til viðbótar við hefðbundnar prentaðar útgáfur og hljóðútgáfur á diskum, sem munu áfram koma út á vegum stofnunarinnar, býst nú áður óþekkt tækni við fræðilega útgáfuvinnu og miðlun hennar, og verður kappkostað að nýta ætíð þær aðferðir sem best henta hverju verkefni.

Söfnun nýrra gagna

Stofnunin stefnir að því að afla íslenskra handrita eftir því sem kostur er og skrá þau og stuðla jafnframt að því að til verði heildarskrá um íslensk handrit. Einnig verður unnið að því að skrá og varðveita þjóðfræðaeefni af

vörum fólks, m.a. í samvinnu við þjóðfræðideild Háskóla Íslands. Jafnframt hljóðritunum, sem tóku við af skráningu skrifara um miðja síðustu öld, er nú horft til þess hvernig megi nýta kvikmyndatækni við þessa vinnu. Í ráði er að hrinda af stað landsátaki í söfnun þjóðfræða með kvikmyndatækni og gera afraksturinn jafnóðum aðgengilegan á netinu. Áfram verður unnið að örnefna- og orðasöfnun. Söfnun orða úr rituðu máli tengist m.a. gerð markaðrar málheildar með úrvali íslenskra texta (sjá 10. lið). Orðanotkun og orðaforði talmáls nýtur vaxandi athygli, og áfram verður aflað vitneskju um orðafar, örnefni og önnur nöfn með beinu sambandi við heimildarmenn, m.a. gagnvirku netsambandi.

Málheild og beygingarlýsing

Á næstu árum verður lögð sérstök áhersla á verkefni á sviði tungutækni. Meginverkefnið er að byggja upp málfræðilega greint textasafn með breiðu úrvali texta frá ólíkum tímabilum íslenskrar málsögu. Undanfarin ár hefur verið unnið að víðtækri lýsingu á beygingu íslenskra orða og með því lögð undirstaða að öðrum tungutæknilegum verkefnum, auk þess sem beygingarlýsingin gegnir hagnýtu hlutverki við orða- og dæmaleit og miðlar upplýsingum um beygingu einstakra orða.

Skráning og miðlun frumgagna

Gagnasöfn stofnunarinnar, gömul og ný, eru verðmætur og sígildur efniviður rannsókna á íslenskum orða- og nafnaforða, íslenskum bókmenntum og sögu, og verður kappkostað að styrkja enn það hlutverk þeirra. Hluti af frumgögnum stofnunarinnar er nú þegar skráður í rafrænni mynd og nýtist á ákjósanlegan hátt jafnt til rannsókna og almennrar fræðslu. Margt er þó enn óskráð á nútímavísu og er stefnt að því að rafræn skráning frumgagna verði stóraukin á komandi árum, bæði á því efni sem snertir rannsóknir á íslenskum orða- og nafnaforða, með sérstakri áherslu á örnefni, og því efni sem liggur til grundvallar fræðilegum útgáfum á textum í handritum og á hljóðritum. Með hinni nýju tækni verða sjálfar frumheimildirnar, svo sem ljósmyndir af handritum, hljóðskrár, orða- og örnefnaskrár, gerðar aðgengilegar á netinu. Kappkostað verður að gera einstök söfn með frumgögnum sem best leitarbær eftir efni, orðum, nöfnum, stöðum, aldri og fleiri þáttum, og hugað verður að því að nýta slíka leitarþætti til að tengja saman upplýsingar úr ólíkum söfnum. Mikilvægt margmiðlunarverkefni af þessu tagi er í því fölgandi að tengja örnefnaskrár við kort og loftmyndir.

Varðveisla heimilda

Varðveisla frumgagna og annarra heimildagagna í eigu stofnunarinnar er mikilvægur þáttur í starfsemi hennar. Þessi gögn eru af ýmsu tagi: bækur og skjöl á bókfelli og pappír (þ.á m. seðlar), myndir á filmum og pappír (þ.á m. landakort), hljóðupptökur á vaxhólkum og segulböndum, auk umfangsmikilla og fjölbreyttra stafrænna gagnasafna. Stofnunin vinnur stöðugt að því að umhverfi, aðbúnaður og meðhöndlun slíkra gagna sé með þeim hætti að öryggi sé tryggt. Rekstur forvörslu- og ljósmyndastofu gegnir þar veigamiklu hlutverki. Nýtt framtíðarhúsnæði stofnunarinnar á að uppfylla allar ítrustu kröfur um bestu varðveisluskilyrði og öryggi gagnanna.

Rannsóknir

Alþjóðleg samskipti við alþjóðlegt fræðasamfélag eru nú fjölþætt og öflug: fjöldi erlendra fræðimanna sækir stofnunina heim, nýtur aðstöðu til rannsókna, og auðgar samfélagið. Þá gengst stofnunin fyrir ráðstefnum og námskeiðum á fræðasviði sínu með þátttöku erlendra og innlendra fræðimanna, og starfsmenn stofnunarinnar eru í virkum tengslum við fræðimenn á sínu sviði erlendis, sækja ráðstefnur og flytja erindi. Stefnt er að því að bæta aðstöðu fyrir erlenda gesti í nýju húsi og auka alþjóðlegt samstarf, ekki síst með þátttöku í rannsóknarverkefnum og samstarfi um fræðilegar útgáfur.

Rannsóknir og útgáfa íslenskra texta eftir frumheimildum

Stefnt er að því að halda áfram öflugum textarannsóknum og útgáfustarfsemi í hæsta alþjóðlegum gæðaflokki. Tekið verður saman yfirlit yfir texta frá fyrri og síðari öldum sem æskilegt er að gefa út. Gætt verður bæði að eyðum í útgáfu handritatexta og þörf á nýjum útgáfum í stað eldri og vanbúinna. Til viðbótar við hefðbundnar prentaðar útgáfur og hljóðútgáfur á diskum, sem munu áfram koma út á vegum stofnunarinnar, býst nú áður óþekkt tækni við fræðilega útgáfuvinnu og miðlun hennar, og verður kappkostað að nýta ætíð þær aðferðir sem best henta hverju verkefni. Stofnunin mun áfram gefa út rannsóknarrit sem starfsmenn eða aðrir hafa samið og standa að öflugri útgáfu fræðilegra tímarita á fræðasviði sínu.

Stofnunin hefur það markmið að vera leiðandi í rannsóknum á sínu sviði í heiminum. Hún hefur einnig það markmið að gögn stofnunarinnar geti orðið aflvaki í nýsköpun á sviði menningarmiðlunar, lista, menningartengdrar ferðaþjónustu og upplýsingatækni, svo fátt eitt sé talið.

Málfarsráðgjöf

Aukin áhersla er lögð á gerð leiðbeiningaefnis um íslenska tungu sem komið er fyrir á vefsíðu stofnunarinnar, sem runnið er frá Handbók um íslensku og nýja útgáfu íslenskrar stafsetningarorðabókar. Stofnunin hefur það hlutverk að styrkja íslenskt íðorðastarf með fræðilegri ráðgjöf til orðanefnda og annarra sem til hennar leita og með því að reka sérstakan íðorðabanka með umfangsmiklu safni íslenskra íðorða á fjölmörgum fagsviðum ásamt jafnheitum þeirra á erlendum málum. Stofnunin er skrifstofa Íslenskrar málnefndar og nýrrar málnefndar táknaðsins.

Mannauður og stjórnun

Mikilvægt er að treysta innra skipulag og stjórnun til samhæfingar krafta og fyllstu nýtingar fjármuna og tækja. Stuðla þarf að því að starfslið stofnunarinnar skynji sig æ betur sem hluta af heild og hver einstakur hafi skýra vitund um stöðu sína og mikilvægi innan þeirrar heildar..

Stefnt er að því að styrkja innviði stofnunarinnar og efla starfsemina með ýmsum hætti: Leitast er við að skipuleggja allt starf vel og veita starfsmönnum góð kjör, þjónustu og aðstöðu. Stofnunin kappkostar að bæta eftir megni þjónustu sína við innlent og erlent fræðasamfélag, m.a. með aðkomu að kennslu í íslensku erlendis, námskeiðahaldi og kennslu innanlands, einkum í samvinnu við Háskóla Íslands. Stofnunin leggur rækt við að þjóna almenningi með uppbyggingu opinna gagnagrunna með aðgengilegum upplýsingum um íslenska tungu, þjóðfræði og ritaðar heimildir. Síðast en ekki sist keppir stofnunin að því að efla rannsóknarstarf sitt með hagnýtingu rafrænnar tækni, með því að efla samstarf fræðimanna innan stofnunar og við fræðimenn og stofnanir innan lands og utan, og með öflugri sókn í rannsóknarsjóði.

Stjórnun og skipulag

Stofnunin mun á næstu árum þróa skipurit sitt með hliðsjón af verkefnum og aðstöðu svo að það stuðli að fyllstu skilvirkni og bestu mögulegu nýtingu fjármagns og mannauðs í þágu markmiða stofnunarinnar. Til þess að ná því markmiði þarf að tryggja gott upplýsingastreymi innan stofnunar, móta árangursríkar aðferðir til að virkja starfsmenn til þátttöku í stefnumótun og stjórnun, styrkja fjármála- og starfsmannastjórn og taka upp hópinnukerfi við skjallastjórnun. Þá verði þróaðar skipulegar aðferðir við stjórnun og mótun verkferla.

Stoðþjónusta

Bókasafns- og upplýsingasvið er grunnþáttur stoðþjónustu, og þangað verður beint auknum starfskröftum eftir að komið er í nýtt hús. Áfram verður stefnt að því að efla bókakost á fræðasviði stofnunarinnar og áhersla lögð á að afla afrita (ljósmynda og annarra eftirmynda eða -rita) af frumgögnum sem varðveitt eru erlendis. Mikilvægi gagnagrunna og annarrar stafrænnar vinnslu fer stöðugt vaxandi; mótuð verður stefna um þróun á því sviði; innan stofnunar verður góð þjónusta við tölvuvinnslu og í öðrum tæknilegum eignum. Stefnt er að því að öll stoðþjónusta verði eflað í nýrri byggingu.

Fjárhagur

Fjármálastjórn Stofnunar Árna Magnússonar skal vera í samræmi við verklagsreglur fjármálaráðuneytisins um framkvæmd fjárlaga, rekstur og stjórnun ríkisstofnana í A-hluta, svo og ákvæði laga nr. 88/1997 um fjárreiður ríkisins. Stofnun Árna Magnússonar hagar rekstri sínum þannig að útgjöld séu innan fjárheimilda og fjármunir séu nýttir á árangursríkan hátt.